

تارم

منطقه کوهستانی تارم سفلی با وسعت تقریبی ۱۹۴۵۸۴ هکتار و موقعیت ۲۱ دقیقه و ۳۵ درجه تا ۵۰ دقیقه و ۳۶ درجه عرض شمالی و ۴۹ درجه و ۴۹ دقیقه طول شرقی در شمال غرب قزوین و دامنه‌های جنوبی البرز قرار گرفته است. این منطقه هم‌مرز با استان‌های گیلان و زنجان به مرکزیت سیردان در ۸۵ کیلومتری قزوین واقع شده و دارای ۴ دهستان خندان، نیارک، چوقور و کوهگیر می‌باشد و در مجموع ۱۱۰ روستا را در خود جای داده است.

شرایط آب و هوایی تارم سفلی متأثر از بادهای شمالی است از این رو پوشش گیاهی متنوعی در این منطقه وجود دارد. انواع محصولات گرمسیری و سردسیری در روستاهای این بخش موجب رونق اقتصادی کشاورزان منطقه می‌باشد.

برج‌های بزرگ و کوچک، امام زاده قاسم و منطقه تاریخی سمیران، باغ‌های درهم تنیده زیتون (به ویژه در دربند کلج)، چشمه‌های آب معدنی فراوان، غار و آبشار ماهین، قلعه‌های فردوس، امرا، اوغلان قرقلعه و نارین قلعه، چنارها و سروهای کهن، جنگل شامه دشت و... از جاذبه‌های تاریخی و طبیعی این منطقه محسوب می‌شوند.

قلعه سمیران

سالم دارد. ارتفاع این دیواره حدود پانزده متر و از سنگ‌های لاشه و ملات گچ به ضخامت ۲/۴۰ متر شکل گرفته است. همچنین این دیواره دارای یک کلاف چوبی در ارتفاع یک متری است. قسمت غربی قلعه از نظر سبک ساختمانی با بخش شمال شرقی آن متفاوت است. در این بخش فقط بارو به چشم می‌خورد و برج‌های مدور دیده نمی‌شود و با توجه به عدم نفوذپذیری آن می‌توان نتیجه گرفت که داخل آن مسکونی بوده است. در داخل قلعه آثار واحدهای مسکونی قابل مشاهده است؛ اما امکان تهیه نقشه آن وجود ندارد. قلعه سمیران نیز مانند سایر دژها و بنا بر سبک شهرسازی گذشته برای پناه بردن و مقاومت در برابر حملات مختلف ساخته شده بود.

این قلعه مرکز حکومت آل جستان و کنگریان و به نوشته حمد... مستوفی، جزء قلاع متصرفی اسماعیلیه بوده است. قلعه سمیران در منطقه تارم، بالای کوهی سنگی قرار دارد و فقط از سمت شمال می‌توان به آن راه یافت. رودخانه قزل اوزن از جنوب این کوه عبور می‌کند و در آن سوی رود، ارتفاعات بلند سنگی دیواره مانندی قرار گرفته است. به همین دلیل بیشتر استحکامات این قلعه در سمت شمالی آن ساخته شده است.

به روایت ناصر خسرو این قلعه دارای سه حصار است که هم اکنون دو حصار آن شناسایی شده است. سالم‌ترین قسمت قلعه دیواره شمالی آن است که چند برج مدور و باروهای کاملاً

قلعه فردوس

این قلعه در ارتفاعات سمنگاه و جنوب شرق روستای سفیدآب واقع شده و بنا بر متون و اسناد تاریخی دارای جایگاه ویژه ای در منطقه علی الخصوص هنگام نفوذ فرقه اسماعیلیه بوده است. در بسیاری از اسناد تاریخی و متون مورخینی چون حمدا... مستوفی و تجارب الامم علی ابن مسکویه رازی به اهمیت این قلعه در سرزمین دیلمان اشاره گردیده است.

جشن انار

فراوانی درختان انار در نقاط مختلف این منطقه به خصوص در سنگان مردم را بر آن داشت تا جشنی با شکوه به مناسبت برداشت این محصول داشته باشند. در اواخر مهر ماه در یک روز از پیش تعیین شده مردم دسته جمعی به باغ های انار می روند و پس از شکرگزاری با نواختن دهل و سرنا شروع به چیدن انار می کنند تا قبل از آن روز کسی حق چیدن انار ندارد.

جشن زیتون

استان قزوین پس از استان گیلان دومین تولید کننده زیتون در سطح وسیع می باشد لذا جشن زیتون درهنگام برداشت این محصول در این منطقه رواج دارد. معمولا کشاورزان از اوایل مهر شروع به چیدن زیتون می کنند و به دلیل فراوانی آن تا اواخر این ماه به طول می انجامد.

برج های بزرگ و کوچک سمیران

برج های مذکور در مجاورت قلعه سمیران واقع شده اند و در حوضه آبخیز سد سفیدرود بر بالای تپه ای مرتفع قرار گرفته اند. با توجه به خصوصیات و اسلوب معماری و تزئینی موجود، متعلق به دوره ساسانی بوده است. تزئینات داخلی و دیواره های خارجی بنا، لطافت خاصی به چشم انداز ساختمان بخشیده است. پلان مقطع دو آرامگاه به صورت هشت ضلعی بوده و ستون های استوار سنگی، نمای بیرونی آن را مزین کرده اند. در مورد برج بزرگ یا قلعه ساسان احتمال داده می شود گنبد به صورت دوپوش و هرمی، جزء نخستین بناهای شکل گرفته به این شیوه باشد. نکته قابل ذکر در باب برج های دوگانه تارم شیوه معماری ساسانی است که از طرز پیوندی و دیوارسازی استوارشان قابل مشاهده می باشد.

